

ELAN Zuidoost-Friesland

Commissieweg 15,
9244 GB in Beetsterzwaag

T: 0512-726183

E: info@elan-zofriesland.nl

W: www.elan-zofriesland.nl

Onze handtekening
onder het landschap

Beheerpakket ANLb 2025

20. Hakhoutbeheer: Houtwal en -singel

Beschrijving

Houtwallen en houtsingels komen in heel Nederland voor en er zijn vele lokale varianten zoals dykswâlen, schurvelingen en houtkaden. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringende landschap. Houtwallen en houtsingels zijn mede bepalend voor het uiterlijk van het kleinschalige agrarische landschap in zuidoost Friesland. Ze zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege de functie als leefgebied voor tal van insecten, vogels als spotvogel en grote lijster en zoogdieren als bunzing en diverse soorten vleermuizen.

Afbakening

- Een houtwal of een houtsingel is een vrij liggend lijnvorming landschapselement, al dan niet groeiend op een aarden wal, met een gevarieerde opgaande begroeiing van inheemse bomen en struiken. De begroeiing wordt in veel gevallen als hakhout beheerd.
- De breedte van houtwallen en singels is meestal beperkt, maar maximaal 20 meter.

Beheereisen

- Het snoeihout is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd.
- Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee.

Aanvullende beheervorschriften

- De beheermaatregelen worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 15 maart
- Branden is in de beheereenheid of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Bemesting is niet toegestaan in het element.
- Slootmaaisel, bagger, maaisel, tuinafval en andere vormen van afval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- Als takken of stammen versnipperd worden mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- Beheer:
  - **Jaarlijks beheer:** (in de breedte richting) bramen en ander gewas zoals ruigtekruiden indien gewenst snoeien c.q. maaien tot aan de afrastering of – indien er geen raster aanwezig is – de plek waar bij beweiding een raster zou moeten staan; bramen en andere gewassen zoals ruigtekruiden groeiend in het element worden niet gemaaid; daarnaast indien van toepassing het opruimen van uitgewaaide takken en onderhoud aan rasters.

- **Periodieke snoei** (na 7 en 14 jaar): het beperken van de breedte van de beplanting in het element, door over het raster/aangrenzende perceel groeiende staken kort boven het maaiveld af te zetten, of overhangende takken te snoeien. Bij deze maatregel wordt de breedte van het element ingeperkt, er wordt dus niet 'uitgedund' o.i.d.
- **Eindkap** (na 25 jaar): de beplanting in het element wordt afgezet. Minimaal 4-5 bomen en/of struiken per 100 meter worden als overstaander gespaard.
- Het raster mag niet aan de bomen/struiken in het element bevestigd worden. Indien er vee aanwezig is dan is een afrastering verplicht. Het raster wordt op een dusdanige afstand geplaatst zodat betreding en vraat aan stammen wordt voorkomen. Let bij het plaatsen van het raster op het soort vee (bijvoorbeeld schapen in de winter).
- Ook elementen met een goed ontwikkelde beplanting bestaande uit oude bomen en struiken (dus geen hakhout) kunnen in beheer genomen worden. Maatregelen blijven dan beperkt tot jaarlijks beheer en eventueel periodieke snoei.
- Er is sprake van een boomlaag, een struiklaag en een kruidlaag.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid.
- Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers en Ratelpopulier worden zoveel mogelijk bestreden. Dit kan middels herhaaldelijke snoei/kap (uitputten) of het uittrekken van spontane opslag.
- Klepelen in het element is niet toegestaan.

Pakkettenvarianten + beheervergoedingen per hectare

Houtwal bedekking van 30-50%

1. Jaarlijks onderhoud	€1.325,05
2. Jaarlijks onderhoud + Periodieke snoei 7 of 14 jaar	€2.708,58
3. Jaarlijks onderhoud + eindkap 25 jaar	€3.121,05

Houtwal bedekking van 50-75%

1. Jaarlijks onderhoud	€2.090,64
2. Jaarlijks onderhoud + Periodieke snoei 7 of 14 jaar	€4.273,55
3. Jaarlijks onderhoud + eindkap 25 jaar	€4.924,33

Houtwal bedekking >75%

1. Jaarlijks onderhoud	€2.944,63
2. Jaarlijks onderhoud + Periodieke snoei 7 of 14 jaar	€6.019,14
3. Jaarlijks onderhoud + eindkap 25 jaar	€6.923,74

Meldingen

- Periodieke snoei en eindkap. De deelnemer meldt de voltooiing van de afgesproken ingreep uiterlijk 7 dagen na uitvoering via www.mijnboerennatuur.nl. De uitvoering van jaarlijks beheer hoeft niet gemeld te worden. **Niet gemeld en/of te laat gemeld uitgevoerd beheer wordt niet uitbetaald.**

Adviezen/aandachtspunten

- Bij een afgesproken eindkap worden vooraf de overstaanders gemarkeerd door ELAN.
- Na gereedmelding van de eindkap wordt de ingreep beoordeeld door ELAN.
- Voor houtwallen en -singels met een lagere bedekkingsgraad en/of houtwallen en -singels met een eenvormige soortensamenstelling wordt geadviseerd om de open delen bij te planten met bosplantsoen (van inheemse, streekeigen soorten), voor een grotere bedekking maar vooral ook voor meer variatie in soorten t.b.v. een soortenrijkere fauna (bijvoorbeeld insecten en vogels). Voor advies over sortiment: neem contact op met ELAN.
- De hoogte van het afzetten van beplanting in elzensingels, boven maaiveld of reeds gevormde stobbe, is ruwweg gelijk aan de dikte van de te zagen stammen op borsthoogte.
- Let op geldende wet- en regelgeving bij de uitvoering van werkzaamheden (in het bijzonder bij uitvoering van een eindkap). U kunt het document hier lezen.
- Indien wallichamen van houtwallen beschadigd zijn en hersteld worden, dan dient er gebruik gemaakt te worden van voedselarme grond.

Leefgebieden waar dit pakket kan worden afgesloten

Dooradering

Versie 2025